

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1015. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens
Planteavl udvalg

73. ÅRGANG 18. NOVEMBER 1971

Stammeforsøg med hvidkløver 1963-70

Ved statens forsøgsstationer ved Askov, Borris, Centralgaarden, Højer, Jydevad, Roskilde og Tystofte er der i årene 1963-70 gennemført forsøg med stammer af hvidkløver.

Der er foretaget udlæg i dæksæd i 1963, 1964 og 1965. Hvidkløveren er udsået i blanding med græs, 6 kg kløver + 10 kg sildig almindelig rajgræs + 8 kg engsvingel pr. ha. Udbyttet er bestemt ved slæt, når afgrøden har været passende udviklet til afgræsning, i reglen 5-6 slæt årligt. I afgrøden er foretaget analyse for tørstof og råprotein, men ikke botanisk analyse, og de anførte udbyttetal angiver derfor samlet udbytte af kløver og græs. Det var planlagt at gennemføre forsøgene i 5-6 brugsår, men en del forsøg er standset tidligere på grund af for dårlig kløverbestand. Kun få forsøg er gennemført i 6. brugsår, og resultaterne herfra er ikke medtaget i opgørelsen, idet udbyttet i nogen grad har været præget af en tiltagende forekomst af hvidkløver, der ikke hidrørte fra den oprindeligt såede bestand.

Til forsøgene blev anmeldt 11 danske stammer, hvoraf 2 stammer, Milkanova og Trifo, kun har været med i de 2 sidste udlæg. Resultaterne for disse er omregnet i forhold til gennemsnit af de øvrige stammer, således at de anførte tal er direkte sammenlignelige. I sidste udlæg har yderligere 2 stammer deltaget ved 5 forsøgssteder. Resultaterne for disse er anført særskilt.

Hovedresultaterne af forsøgene fremgår af følgende oversigter. Resultaterne af 1. og 2. brugsår er tidligere offentliggjort (840. meddelelse 1968), og 7 stammer blev da anerkendt til brug i kortvarigt græsleje og betegnet med K S 67 i forbindelse

med stammenavnet. På grundlag af nærværende resultater fra 3.-5. brugsår er 5 af disse stammer tillige anerkendt til brug i varigt græsleje. Disse får betegnelsen K&V, og for samtlige anerkendte stammer tilføjes anerkendelsesmærket S 70. Ved forholdstalsberegningen er gennemsnit af de 5 K&V-stammer sat = 100.

I 1. brugsår har de 7 først anførte stammer givet omtrent samme tørstofudbytte, medens de 4 følgende stammer ligger noget lavere. I de følgende brugsår har Milkanova givet højest udbytte, Trifo, Mira, Milka og Mega ligger omtrent ens og lidt lavere end Milkanova, medens Øtofte og især Dæno har haft stærkt faldende udbytte fra år til år. De 4 sidste stammer har gennem hele forsøgsperioden givet ret lavt udbytte. Af de 2 stammer, som kun har været med i få forsøg har Ladino i alle forsøgsår givet omtrent samme udbytte som gennemsnit af K&V-stammerne, medens Morsø Bjørndrup har givet meget lavt udbytte.

Grønt- og råproteinudbyttet er hos Milkanova relativt lidt højere end tørstofudbyttet, hos de følgende højtydende stammer forholder det sig omtrent som tørstofudbyttet og hos de lavtydende stammer er grønt- og råproteinudbyttet relativt lavere end tørstofudbyttet, svarende til, at kløveren her har udgjort en relativt lavere andel af afgrøden end hos de højtydende stammer.

Karaktererne for kløverbestand viser, at Milkanova og Trifo samt Ladino har holdt bestanden særdeles godt gennem forsøgsperioden, medens Dæno, Øtofte og Morsø Bjørndrup har en ret dårlig kløverbestand ved forsøgenes afslutning. For-

hkg tørstof pr. ha

	hkg tørstof pr. ha					gns.	
	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år	1.-2. år	3.-5. år
Antal forsøg	20	19	16	14	12		
Milkanova Pajbjerg K&V S 70...	88,8	88,8	83,5	77,3	69,1	88,8	76,6
Trifo Dæhnfeldt K&V S 70.....	88,1	88,5	81,6	73,9	66,2	88,3	73,9
Mira Øtofte K&V S 70.....	89,5	86,7	79,8	69,2	64,1	88,1	71,0
Milka Pajbjerg K&V S 70.....	86,4	86,2	80,2	71,7	65,5	86,3	72,5
Mega Trifolium K&V S 70.....	85,6	86,1	80,0	71,7	64,6	85,9	72,1
Øtofte K S 70.....	87,9	85,2	77,7	65,7	58,1	86,6	67,2
Dæno K S 70.....	87,8	83,9	76,8	62,6	53,3	85,9	64,2
Pajbjerg Zero.....	83,5	83,3	75,2	68,6	62,3	83,4	68,7
Lodi Øtofte.....	84,0	81,9	76,2	65,1	59,4	83,0	66,9
Pajbjerg smalbladet.....	81,9	81,7	74,5	67,0	60,4	81,8	67,3
Vild engelsk Øtofte.....	80,0	81,7	75,3	66,8	59,6	80,9	67,1
LSD 95 pct.	1,6	1,6	2,1	2,7	3,0		
Antal forsøg	5	5	4	4	2		
Gennemsnit af 5 K&V-stammer..	93,3	89,2	82,5	55,2	56,7	91,3	64,8
Ladino Tystofte.....	92,9	88,6	82,8	56,1	58,3	90,8	65,7
Morsø Bjørndrup.....	84,0	81,1	70,6	45,5	43,7	82,6	53,3
LSD 95 pct.	2,8	4,7	1,4	4,7	8,5		

	Forholdstal for udbytte						Karakterer for		Smittefors. pct. overl. plant.
	1.-2. år			3.-5. år			kløver- bestand		
	tørstof	grønt	protein	tørstof	grønt	protein	1. år	5. år	
Milkanova Pajbjerg K&V S 70.	101	103	102	105	109	108	8,9	9,1	94
Trifo Dæhnfeldt K&V S 70....	101	101	99	101	102	101	9,1	9,0	94
Mira Øtofte K&V S 70.....	101	101	101	97	95	95	8,9	8,1	91
Milka Pajbjerg K&V S 70....	99	98	99	99	98	97	8,7	8,2	90
Mega Trifolium K&V S 70....	98	98	98	99	97	97	8,8	8,0	89
Øtofte K S 70.....	99	98	99	92	86	88	8,7	6,5	88
Dæno K S 70.....	98	99	97	88	84	83	8,7	5,5	85
Pajbjerg Zero.....	95	93	94	94	90	91	8,8	8,0	90
Lodi Øtofte.....	95	93	93	91	86	87	8,7	7,2	88
Pajbjerg smalbladet.....	93	90	90	92	86	87	8,8	7,7	91
Vild engelsk Øtofte.....	92	87	88	92	84	84	8,6	7,3	91
Gns. af 5 K&V-stammer, hkg/ha	87,5	518	17,9	73,2	437	15,8			
Gennemsnit af 5 K&V-stammer	100	100	100	100	100	100	8,4	8,4	92
Ladino Tystofte.....	99	97	98	101	103	101	8,4	9,0	92
Morsø Bjørndrup.....	90	84	87	82	72	73	7,7	5,1	85

skellen i kløverbestand er hovedsagelig udtryk for stammernes forskellige modstandsevne overfor kløvernematoder, som forårsagede angreb i en del af forsøgene i 4. og 5. brugsår. Resultaterne

af smitteforsøgene i laboratoriet viser samme tendens som karaktererne i markforsøgene, men forskellene er ikke særligt markante.

Alle de anerkendte stammer samt Ladino er af

frodigtvoksende og ret storbladet type, Zero og Lodi er nærmest mellemtyper, medens Pajbjerg smalbladet, vild engelsk Øtofte og Morsø Bjørndrup er smalbladede og svagere voksende typer.

Milkanova Pajbjerg K & V S 70. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen har været meget højtydende i alle brugsår. Den har god modstandsevne overfor kløvernematoder.

Trijo Dæhnfeldt K & V S 70. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Stammen har givet højt udbytte i alle brugsår og har god modstandsevne overfor kløvernematoder.

Mira Øtofte K & V S 70. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Stammen har givet højt udbytte i alle brugsår og har ret god modstandsevne overfor kløvernematoder.

Milka Pajbjerg K & V S 70. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen har givet højt udbytte i alle

brugsår og har ret god modstandsevne overfor kløvernematoder.

Mega Trifolium K & V S 70. Ejer: A/S Dansk Frøhandel, Trifolium-Silo, Taastrup. Stammen har givet højt udbytte i alle brugsår og har ret god modstandsevne overfor kløvernematoder.

Øtofte K S 70. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Stammen har givet højt udbytte i 1. og 2. brugsår, men ligger ret lavt i 3.-5. brugsår. Den er ikke modstandsdygtig overfor kløvernematoder.

Dæno K S 70. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Stammen har givet højt udbytte i 1. brugsår, men udbyttet har været stærkt faldende i de følgende brugsår. Den er meget modtagelig overfor kløvernematoder.

Statens Forsøgsstation,
Tystofte, Skælskør

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01)85 5057. Abonnementsprisen er for 1971 11,50 kr. årligt incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

NIELSEN & LYDICHE (M. SIMMELKJÆR)
KØBENHAVN

Trykt i 12.000 eksemplarer.